

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียน โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 267 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 457 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร คำนวณหาโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yanane 1973:725)
$$n = \frac{N}{1 + ne^2}$$
 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 160 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา 213 คน
 - 1.3 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้จากสูตรจะเทียบสัดส่วนไปยังประชากรในแต่ละจังหวัด
 - 1.4 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาที่ได้แต่ละจังหวัด จะเทียบสัดส่วนไปตามขนาดของอำเภอ

1.5 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาแต่ละอำเภอ จะสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างตามตาราง ดังนี้

จังหวัด	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ราชบุรี	71	43	107	50
2. สุพรรณบุรี	57	34	90	42
3. กาญจนบุรี	10	6	22	10
4. สมุทรสงคราม	29	17	52	24
5. เพชรบุรี	59	35	103	48
6. ประจวบคีรีขันธ์	41	25	83	39
รวม	267	160	457	213

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามทั้งหมด 373 คน

2. ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประจำจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ

3.1 แบบสอบถาม

3.2 แบบสัมภาษณ์

3.1 แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ฉบับ
ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา
แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ แบบปลายเปิด และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ แบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ แบบปลายเปิด

3.2 แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure interviews) ที่มีคำถามเกี่ยวกับเอกสารและคู่มือการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจัดบริการให้โรงเรียน การพัฒนาครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา การนิเทศและติดตามผลโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท และการช่วยครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผ่านการประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 ที่อยู่ในข่ายการวิจัย สำหรับแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปจำนวน 373 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.54 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด แยกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 146 ฉบับ และแบบสอบถามของครูผู้สอน 188 ฉบับ

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมโดยออกไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดด้วยตนเอง ณ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่แล้ว

เสนอในรูปคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 สรุปได้ว่า

ผู้บริหาร เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-50 ปี วุฒิต่างการศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกบริหารโรงเรียน และผู้บริหาร ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา โดยมีระยะเวลา 3 วัน และหน่วยงานที่จัดคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-35 ปี วุฒิต่างการศึกษาระดับ ปริญญาตรี วิชาเอกประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาระหว่าง 1-2 ปี ไม่มีการปฏิบัติการสอนในระดับชั้นเรียนอื่น ๆ มีการปฏิบัติงานนอกเหนือจากการสอน คือ เจ้าหน้าที่พัสดุ ครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กและอนุบาลชนบท โดยใช้เวลาระหว่าง 1-3 วัน และหน่วยงานที่จัด คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 121-359 คน ที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และระยะเวลาในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ปี

2. สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

2.1 การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ และกิจกรรม

การวางแผนเพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายเพื่อให้เด็กเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ยกเว้น กาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายเพื่อให้เด็กเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ได้ สมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายเพื่อให้ครูสามารถจัดประสบการณ์และ กิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้เด็กเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ

สังคมและสติปัญญา ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลในการกำหนดนโยบาย ยกเว้น เพชรบุรี มีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกับคณะครูในโรงเรียน ส่วนการเตรียมการเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดพบว่า ราชบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดบุคลากรผู้สอนและเตรียมอาคารสถานที่และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สุพรรณบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ กำหนดบุคลากรผู้สอนและส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม กาญจนบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ กำหนดบุคลากรผู้สอน ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม เตรียมอาคารสถานที่ และศึกษาแวนและแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนเตรียมการโดยการศึกษาแวนและแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ยกเว้น สมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้ครูผู้สอนเตรียมการโดยการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้ครูผู้สอนเตรียมการโดยจัดเตรียมห้องเรียน สำหรับการติดตามผลการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสังเกตการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครู เมื่อแยกเป็นรายจังหวัด พบว่า ราชบุรี สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครู และตรวจจากบันทึกการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน ส่วนกาญจนบุรีและเพชรบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสังเกตการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครูและติดตามผลการทำงานของครูตามแผนงานหรือโครงการของโรงเรียน ส่วนการนำผลการติดตามการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษามาใช้ประโยชน์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ นำมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้แนวการจัดประสบการณ์ต่อไป ยกเว้น เพชรบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ นำมาใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงกิจกรรมการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา กาญจนบุรี และสมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่ นำมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาและปรับปรุงกิจกรรมการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา สำหรับการพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ทุกจังหวัด ใช้วิธีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง

การจัดทำและการใช้เอกสารและคู่มือ ประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาเพิ่มเติม ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล ส่วนสภาพของ เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียน

ไม่มี เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็ก
 ระดับก่อนประถมศึกษา เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดพบว่า ราชบุรีโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีแบบวัดและ
 ประเมินพัฒนาการ สุพรรณบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2
 เล่ม 2 เอกสารชุดฝึกอบรบบุคลากรทางการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา (เด็กเล็ก) และคู่มือ
 การผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา กาญจนบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี
 คู่มือการจัดการระดับก่อนประถมศึกษา สมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคู่มือการจัดการศึกษา
 ระดับก่อนประถมศึกษา และเอกสารชุดฝึกอบรบบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
 (เด็กเล็ก) เพชรบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูก สำหรับเด็กระดับ
 ก่อนประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม
 ศึกษา เอกสารชุดฝึกอบรบบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (เด็กเล็ก) แบบวัดและ
 ประเมินพัฒนาการ และคู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ส่วน
 สภาพของเอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วน
 ใหญ่มีเพียงพอ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษาและแยกเป็นรายจังหวัด ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์
 ชั้นอนุบาลศึกษา ปีที่ 1 เล่ม 1 และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ยกเว้น
 กาญจนบุรี เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วน
 ใหญ่มีเพียงพอ ได้แก่ แผนภาพการจัดกิจกรรมประจำวัน เพชรบุรี เอกสารและคู่มือประกอบการ
 ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีเพียงพอ ได้แก่ แผนการจัด
 ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ปีที่ 1 เล่ม 2 และประจวบคีรีขันธ์ เอกสาร และคู่มือประกอบการ
 ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีเพียงพอ ได้แก่ แผนการจัด
 ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ปีที่ 1 เล่ม 1 และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2
 เล่ม 2 ส่วนสภาพของเอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่
 โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ได้แก่ แผนภาพการจัดกิจกรรมประจำ-
 วัน ยกเว้น สุพรรณบุรี เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่
 โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ แบบวัดและประเมินพัฒนาการ และหนังสือต้นแบบสื่อตาม
 หน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา กาญจนบุรี เอกสารและคู่มือประกอบ
 การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ แผนการจัด
 ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2
 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปี

ที่ 2 เล่ม 2 เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (เด็กเล็ก) และ คู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา สมุทรสงคราม เอกสารและ คู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้ แก่ แบบวัดและประเมินพัฒนาการ ประจวบคีรีขันธ์ เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ชั้น อนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 แบบวัดและ ประเมินพัฒนาการ คู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา และแผ่น ภาพการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.2 การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

การเตรียมบุคลากร เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการ คัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยวิธีการสอบถามความสมัครใจจากครูสอน ยกเว้น ราชบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการคัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยการพิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถในด้านศิลปะ ฯลฯ กาญจนบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการคัดเลือก ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยการพิจารณาจากประสบการณ์การสอน สอบถามความสมัครใจจากครู สอน และพิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถในด้านศิลปะ ฯลฯ สมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการคัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยการพิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถในด้านศิลปะ ฯลฯ สำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการ อนุบาลชนบท เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่สมัครใจสอนและถนัดในการสอน ยกเว้น ราชบุรี และสุพรรณบุรี ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาส่วนใหญ่ สมัครใจสอน แต่ไม่ถนัดในการสอน ส่วนวิธีการ เพิ่มพูนและทักษะให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้ วิธีให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม ยกเว้น กาญจนบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีให้ครูผู้สอนเข้ารับ การอบรมและศึกษาจากหนังสือเอกสารต่าง ๆ

งบประมาณและอาคารสถานที่ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้รับงบประมาณจากเงินวัสดุ ห้องเรียนเปิดใหม่ หรือวัสดุรายหัว ยกเว้น สมุทรสงคราม โรงเรียน ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากเงินที่ได้รับบริจาคและเงินวัสดุห้องเรียนเปิดใหม่ หรือวัสดุรายหัว และการใช้งบประมาณ เน้นหนักในด้านสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด นอกจากนั้นงบประมาณที่ได้รับ ไม่เพียงพอ สำหรับสถานที่ที่ใช้จัดห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียน ส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนที่อยู่ชั้นล่างสุดของอาคาร ส่วนสภาพภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวม

ทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีแสงสว่างเพียงพอ การระบายถ่ายเทอากาศดี พื้นที่ห้องกว้างขวางเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน และระดับความสูงของกระดานดำและป้ายนิเทศเหมาะสมกับระดับสายตาของนักเรียน ส่วนการจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดมุมต่าง ๆ คือ มุมหนังสือ มุมบ้าน มุมบล็อก กระดาน/ป้ายนิเทศ มุมศิลปะ และมุมหมอ

สื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่สื่อไม่เพียงพอ และแก้ไขด้วยวิธีหยิบยืมจากชั้นเรียนอื่นในโรงเรียน ยกเว้น กาญจนบุรี แก้ไขด้วยวิธี จัดทำ/ทำเอง ส่วนสื่อที่จัดทำขึ้นเอง วิธีดำเนินการ คือ ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการในโรงเรียน การช่วยเหลือสนับสนุนครูผู้สอนในการจัดทำ/ทำสื่อการเรียนการสอน คือ การจัดสรรงบประมาณของทางโรงเรียนเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีสภาพใช้การได้ดี แต่ไม่เพียงพอ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ได้แก่ ที่เก็บ/แขวนของใช้ส่วนตัวนักเรียน ยกเว้น ราชบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี ได้แก่ ป้ายนิเทศ/ที่ติดแสดงผลงานของนักเรียน และที่เก็บ/แขวนของใช้ส่วนตัว และสุพรรณบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี ได้แก่ ตู้หรือชั้นวางของ/เอกสาร และที่เก็บ/แขวนของใช้ส่วนตัวนักเรียน อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเพียงพอ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษาได้แก่ ตู้หรือชั้นเก็บของ เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดคือ ราชบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ ตู้หรือชั้นวางของ/เอกสาร สุพรรณบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ อุปกรณ์สำหรับนอน เช่น เสื้อที่นอน หมอน กาญจนบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ ตู้หรือชั้นวางของ/เอกสารและตู้หรือชั้นเก็บของ สมุทรสงคราม อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ ป้ายนิเทศ/ที่ติดแสดงผลงานของนักเรียน และตู้หรือชั้นวางของ/เอกสาร เพชรบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ โต๊ะเก้าอี้นักเรียน/ที่นั่งทำงานของนักเรียน และประจวบคีรีขันธ์ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ได้แก่ ตู้หรือชั้นเก็บของ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มี แต่ชำรุดหรือใช้การได้ไม่ดี เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ได้แก่ อุปกรณ์สำหรับนอน เช่น เสื้อ ที่นอน หมอน เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดคือ ราชบุรี อุปกรณ์ประจำห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีแต่ชำรุดหรือใช้การได้

กิจกรรมตามตารางประจำวันและแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่จัดได้ไม่ครบตามที่กำหนด สาเหตุคือ ขาดอุปกรณ์ วิธีการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมที่โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติมาก เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา คือ การแบ่งกลุ่มจัดกิจกรรม และกิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติมากคือ เพลง ร้องลงมาคือ นิทาน การเก็บเตี๊ยกและคำคล้องจอง

กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา โดยการ จัดกิจกรรมการแสดงต่าง ๆ ในวันสำคัญของทางราชการ การร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องในด้านอาหารและโภชนา- การ ยกเว้น ราชบุรี ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องในด้านสุขนิสัย อนามัย และกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เกี่ยว ข้องในด้านงบประมาณ กิจกรรมด้านการบริการนักเรียน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วน ใหญ่ มีการประสานงาน การจัดอาหารเสริมให้กับนักเรียน การดำเนินการช่วยเหลือครูผู้สอน ให้สามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามตารางกิจกรรมประจำวันและแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ดำเนินการช่วยเหลือโดย ให้ศึกษา คู่มือการจัดกิจกรรมนั้น ๆ จากห้องเรียนอื่น/โรงเรียนอื่น ยกเว้น กาญจนบุรีและเพชรบุรี โรงเรียนส่วนใหญ่ขอความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถภาพทางการสอนจาก สบอ./สพจ. การ นิเทศและติดตามผลการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการนิเทศและติดตามผล กิจกรรมการนิเทศที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกตการ สอน ยกเว้น สมุทรสงคราม กิจกรรมนิเทศที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการ แจกเอกสาร ผู้นิเทศและติดตามผล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ยกเว้น กาญจนบุรี ผู้นิเทศและติดตาม ผลคือ บุคลากรในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

การวัดและประเมินผล เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ มี การวัดและประเมินผล วิธีการที่ใช้วัดและประเมินผลคือ การสังเกต ยกเว้น เพชรบุรีและประจวบ- คีรีขันธุ์ วิธีการวัดและประเมินผล คือ การตรวจผลงาน วัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผล คือ ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ยกเว้น เพชรบุรี วัตถุประสงค์ในการวัดและ ประเมินผล คือ แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

3. สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

3.1 การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

การวางแผนกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบาย เพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูมีแผนงาน/โครงการที่ต้องปฏิบัติ รองลงมาคือ ขาดแนวทางในการปฏิบัติตามนโยบาย ยกเว้น ราชบุรี รองลงมาคือ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ

การจัดทำและการใช้เอกสารและคู่มือ ประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ยกเว้น สมุทรสงคราม โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ เอกสารที่ได้รับไม่เพียงพอ ยกเว้น กาญจนบุรีและสมุทรสงคราม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ได้รับเอกสารล่าช้า และไม่มีเวลาจัดทำตามลำดับ การจัดทำแผนการสอนย่อย/บันทึกการสอน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนชั้นอนุบาลศึกษา ยกเว้นประจวบคีรีขันธ์ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม่มีเวลาเนื่องจากงานที่รับผิดชอบอื่น ๆ มีมาก การใช้เอกสารเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ เอกสารไม่เพียงพอ

3.2 การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

การเตรียมบุคลากร เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูไม่เห็นความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของตนเอง ยกเว้น ราชบุรีและสุพรรณบุรี ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูผู้สอนไม่ได้รับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา การเพิ่มพูนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดแหล่งเพิ่มพูนความรู้ ยกเว้น ราชบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดเอกสารค้นคว้า สุพรรณบุรีและสมุทรสงคราม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม่มีเวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเนื่องจากภาระทางครอบครัว

งบประมาณและอาคารสถานที่ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ที่ใช้จัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ห้องเรียนไม่เพียงพอ ยกเว้น สมุทรสงครามและเพชรบุรี ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บริเวณเครื่องเล่นสนามคับแคบ การจัดห้องเรียน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ยกเว้น กาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ พื้นที่ห้องคับแคบ

สื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา และโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ สื่อไม่เพียงพอ ยกเว้น กาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดวัสดุในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

3.3 การจัดการประสบการณ์และกิจกรรม

กิจกรรมการจัดการประสบการณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสอนชั้นอนุบาลศึกษา การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ตามแนวและแผนการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ สติปัญญาและความสามารถของนักเรียนในห้องเรียนต่างกันมาก ยกเว้น ราชบุรีและสมุทรสงคราม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้องเตรียมสื่อการสอนมาก และกาญจนบุรี ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขนาดของห้องไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม การนิเทศและติดตามผล เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ การนิเทศไม่ต่อเนื่อง ยกเว้น สมุทรสงคราม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้นิเทศแนะนำในสิ่งที่ไม่สามารถปฏิบัติได้

กิจกรรมเสริมการจัดการประสบการณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงส่วนน้อยที่มีปัญหา และปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก

สรุปผลการสัมภาษณ์บุคลากรประจำศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์คือ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 6 คน เกี่ยวกับการให้บริการ สนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 5 ในด้านต่าง ๆ มีสาระโดยสรุปดังนี้

เอกสารและคู่มือเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่ศูนย์ฯ จัดบริการให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนได้ครบทุกจังหวัด ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 หนังสือต้นแบบสื่อตามหน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และแผนภาพการจัดกิจกรรมประจำวัน ส่วนแบบวัดและประเมินพัฒนาการ ศูนย์ฯ ที่จัดบริการเอกสารดังกล่าวให้ครูทุกคนได้ครบทุกโรงเรียน ได้แก่ จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงคราม ซึ่งจัดบริการเอกสารดังกล่าวให้ครูได้ไม่ครบทุกโรงเรียน คู่มือการผลิตสื่อด้วยวัสดุราคาถูกสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์ฯ ที่จัดบริการเอกสารดังกล่าวให้ครูทุกคนได้ครบทุกโรงเรียน ได้แก่ จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงครามและเพชรบุรี ซึ่งจัดบริการเอกสารดังกล่าวให้ครูได้ไม่ครบทุกโรงเรียน คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและเอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (เด็กเล็ก) ศูนย์ฯ ที่จัดบริการเอกสารทั้ง 2 เล่มให้ครูทุกคนได้ครบทุกโรงเรียน ได้แก่จังหวัด ราชบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สุพรรณบุรี สมุทรสงครามและเพชรบุรี ซึ่งจัดบริการเอกสารดังกล่าวให้ครูได้ไม่ครบทุกโรงเรียน

สื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์ฯ ทุกจังหวัดได้จัดบริการให้ครบทุกโรงเรียน ได้แก่ เกมการศึกษาและการแจกลูกตามแบบจากวัสดุให้เป็นตัวอย่าง ส่วนสื่อประกอบการสอน ศูนย์ฯ ที่จัดบริการสื่อดังกล่าวได้ครบทุกโรงเรียน ได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงคราม ซึ่งจัดบริการสื่อดังกล่าวได้ไม่ครบทุกโรงเรียน ของเล่นตามมุม ศูนย์ฯ ที่จัดบริการสื่อดังกล่าวได้ครบทุกโรงเรียนได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น เพชรบุรี ซึ่งจัดบริการสื่อดังกล่าวได้ไม่ครบทุกโรงเรียน เครื่องดนตรี ศูนย์ฯ ที่จัดบริการสื่อดังกล่าวได้ครบทุกโรงเรียนได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงครามและเพชรบุรี ซึ่งจัดบริการสื่อดังกล่าวให้ครูได้ไม่ครบทุกโรงเรียน เครื่องเล่นสนาม ศูนย์ฯ ที่จัดบริการสื่อดังกล่าว

ได้ครบทุกโรงเรียนได้แก่จังหวัด สุพรรณบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น ราชบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม และเพชรบุรี ซึ่งจัดบริการสื่อดังกล่าวได้ไม่ครบทุกโรงเรียน

การพัฒนาครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาของศูนย์ฯ ทุกจังหวัด ใช้วิธีการอบรมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การแจกเอกสารเผยแพร่ และการศึกษาคูงาน

การนิเทศและติดตามผลโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท กิจกรรมการนิเทศที่ศูนย์ฯ ทุกจังหวัดจัดได้ครบคือ การสังเกตการสอน ส่วนการประชุมปรึกษาหารือ ศูนย์ฯ ที่จัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวได้ครบได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงครามซึ่งจัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวได้ไม่ครบ การแจกเอกสารศูนย์ฯ ที่จัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวได้ครบได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น กาญจนบุรี ซึ่งจัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวได้ไม่ครบ การอบรมสัมมนา การสาธิตการสอน และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ศูนย์ฯ ที่จัดกิจกรรมการนิเทศทั้ง 3 กิจกรรมได้ครบได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ยกเว้น สมุทรสงครามและเพชรบุรี ซึ่งจัดกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวได้ไม่ครบ

การวัดและการประเมินผล ทุกศูนย์ฯ ได้ดำเนินการช่วยเหลือครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กและแจกตัวอย่างแบบวัดและประเมินพัฒนาการแก่ครูผู้สอน ส่วนการสร้างแบบทดสอบความพร้อมหรือแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการให้โรงเรียนใช้ ศูนย์ฯ ที่ดำเนินการดังกล่าวได้แก่จังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงครามและเพชรบุรี ยกเว้น ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งยังไม่ได้ดำเนินการ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ สมควรรนำมาอภิปรายผลและเสนอแนะดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกที่ศึกษา คือ บริหารโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการบริหารโรงเรียนอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และนอกจากนั้นผู้บริหารส่วนใหญ่ เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ

การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา และยังมีผู้บริหารเป็นส่วนน้อย ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้องได้ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529:49) ได้กำหนดสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาควรมี คือ ความรู้เกี่ยวกับการบริหารวิชาการเกี่ยวกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ในเรื่องพัฒนาการความต้องการ แนวการจัดประสบการณ์ หลักการจัดกิจกรรม การประเมินผลและการจัดสภาพแวดล้อม ส่วนโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งอาจจะมีผลกระทบถึงการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะสถานที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในที่ไม่สะดวกในด้านการคมนาคม กล่าวคือ มีถนนใช้ไม่ได้ในทุกฤดูกาล และค่าบริการของโรงเรียนบางแห่งก็กว้างขวางเกินไป ระยะเวลาในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ดำเนินตามโครงการอนุบาลชนบทของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยเริ่มมีการดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมา

สำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ยกเว้น กาญจนบุรีครูผู้สอนทุกคนเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยระหว่าง 31-35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกที่ศึกษาส่วนใหญ่ คือ ประถมศึกษา ส่วนวิชาเอกการอนุบาลศึกษามีเพียงส่วนน้อย และครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กและอนุบาลชนบท 1-3 วัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวพา เคชะคุปต์ (2525:27) กล่าวว่า ครูผู้สอนเด็กปฐมวัย ควรมีวุฒิทางการศึกษาอนุบาล หรือเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการอบรมดูแลเด็ก นอกจากนี้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนในอัตราสูง ซึ่งมีผลกระทบถึงการจัดการเรียนการสอนชั้นอนุบาลศึกษา เพราะในการสอนชั้นก่อนวัยเรียนนั้น เด็กในวัยนี้ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ครูต้องเอาใจใส่ตลอดเวลา เมื่อครูผู้สอนต้องทำงานหนักทั้งวัน ทำให้ไม่สามารถอยู่ใกล้ชิดเด็กได้ตลอดเวลา ขาดการเตรียมการจัดประสบการณ์และกิจกรรม ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนการสอน นั่นคือจะมีผลทำให้การจัดประสบการณ์และกิจกรรมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ตอนที่ 2 สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

2.1 การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

การวางแผนเพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดนโยบาย เพื่อให้เด็กเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ยกเว้น กาญจนบุรีและประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดนโยบาย เพื่อให้เด็กเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าการกำหนดนโยบายในการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาสอดคล้องกับจุดหมาย หลักการของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดคือ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา (พัฒนา ชัยพงศ์ ม.ป.ป.:1) แสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เข้าใจจุดหมายหลักของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยนี้แตกต่างจากรายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530:1-9) ได้สรุปปัญหาการดำเนินงานด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบาย หลักการ และวิธีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะแรกที่มีการดำเนินการโครงการอนุบาลชนบท ผู้บริหารส่วนหนึ่งไม่เคยศึกษาและผ่านการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามาก่อน แต่ภายหลังผู้บริหารส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับนี้ จึงเข้าใจนโยบาย หลักการ และวิธีการจัดการศึกษาดีขึ้น

ด้านการจัดทำและการใช้เอกสารประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาเพิ่มเติม และผู้ที่จัดทำส่วนใหญ่ คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาและปัญหาที่พบคือ เอกสารไม่เพียงพอ จะเห็นได้ว่าการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาเพิ่มเติมนั้น มีการจัดทำในระดับโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ และเอกสารที่ทำเพิ่มเติมก็ไม่มี ความซับซ้อน โดยมากทำตามตัวอย่างที่ได้รับจากศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในช่วงที่ได้รับการอบรม/สัมมนา เช่น แจกตัวอย่างแบบวัดและประเมินพัฒนาการแก่ครูผู้สอน ให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จัดทำเพิ่มเติมขึ้นใช้เอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเอกสารไม่เพียงพอได้วิธีหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การแก้ไขปัญหานี้เอกสารไม่เพียงพอของโรงเรียนนั้น อาจจะร่วมกับกลุ่มโรงเรียนในการจัดทำเอกสารประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนต้องการ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญจากเขตการศึกษา สำนัก

งานการประถมศึกษาจังหวัดหรือหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมกับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จัดทำเอกสารประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาได้ตามที่ต้องการ อันจะมีผล ต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาต่อไป

2.2 การจัดทำวิจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

การเตรียมบุคลากร เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การคัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยการสอบถามความสมัครใจ จากครูผู้สอน รองลงมาตามลำดับ คือ พิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถ ในด้านศิลปะ ฯลฯ และพิจารณาจากประสบการณ์การสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการคัดเลือกครูผู้สอน ชั้นอนุบาลศึกษา โดยการสอบถามความสมัครใจจากครูผู้สอนเป็นวิธีที่เหมาะสมวิธีหนึ่ง เพราะทำให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาของครูผู้สอนโดยตรงและเป็นการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พะเยาว์ เพียงประพัฒน์ (2531:บทคัดย่อ) ที่ พบว่า การจัดครูผู้สอนเข้าประจำชั้นเด็กเล็ก ตามความสมัครใจของผู้สอน เช่นเดียวกัน ผลการ วิจัยซึ่งพบว่าการเข้ามาสอนชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอน ส่วนใหญ่ คือ สมัครใจสอนและถนัดใน การสอน รองลงมาคือ สมัครใจสอนแต่ไม่ถนัดในการสอน ส่วนการคัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาล ศึกษาโดยการพิจารณาจากคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถด้านศิลปะ ฯลฯ และ พิจารณาจากประสบการณ์การสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะใช้ในการคัดเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาล ศึกษาไปพร้อม ๆ กับการสอบถามความสมัครใจจากผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:32) ที่กล่าวว่า ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีนิสัยรัก เด็ก รับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา พัฒนาการวัยต่าง ๆ ของเด็ก ส่วนการ เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการด้วยการให้เข้ารับการอบรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นวิธีที่เหมาะสมดี เพราะเป็นวิธีที่จะเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการสอนได้อย่างเต็มที่ มีระยะเวลาที่แน่นอน ดัง แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:32) ที่กล่าวว่า การอบรม ซึ่งนอกจากจะให้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานแล้ว การอบรมยังช่วยสร้างเสริมความ สัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มครูที่เข้ารับการอบรม และช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดความกระตือรือร้น แสวงหาความก้าวหน้าและได้รับประสบการณ์กว้างขวางขึ้น มีโอกาสพบปะสัมมนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในหมู่เพื่อนครู และนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย

งงบประมาณในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามผล การดำเนินงานโครงการการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530:1-9) ที่พบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนห้องเรียน ทำให้การจัดสภาพการเรียนการสอนไม่คุ้มค่าที่ควร และงบประมาณส่วนใหญ่ได้มาจากเงินวัสดุห้องเรียนเปิดใหม่ หรือวัสดุรายหัว ซึ่งได้รับจัดสรรห้องเรียนละประมาณ 900 บาท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป.:19) รองลงมาคือ เงินที่ได้รับจากการบริจาค ซึ่งชุมชนหรือผู้ปกครองบริจาคให้โรงเรียนเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งวิธีนี้ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถแก้ปัญหาด้านนี้ได้บ้าง และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังที่ ประสาน เสวีบุญญา (2529:5-13) กล่าวว่า งานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนนี้ เน้นที่การให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่จะต้องให้ความร่วมมือและช่วยเหลือและขณะเดียวกันชุมชนก็จะได้รับประโยชน์จากโรงเรียนด้วย

อาคารสถานที่ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาเป็นอาคารเรียนร่วมกับชั้นเรียนอื่น ๆ แต่อยู่ชั้นล่างสุด ซึ่งเป็นการดำเนินการทางอาคารสถานที่ที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์วิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้คือ การจัดห้องเรียน หากใช้ห้องว่างจะต้องใช้ห้องเรียนชั้นล่างสุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป.:16) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ (2530:บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นเด็กเล็ก โดยใช้ห้องเรียนในอาคารเรียน ร่วมกับชั้นเรียนอื่นแต่เป็นอาคารชั้นล่างสุด ส่วนปัญหาที่พบ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่คือ ห้องเรียนไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่า สาเหตุใหญ่จริง ๆ ของปัญหาคือ ความไม่เหมาะสมของอาคารสถานที่ ทั้งนี้เพราะผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษา โดยใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนร่วมกับชั้นเรียนอื่น แต่เป็นอาคารชั้นล่างสุดและบางส่วนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 อยู่ห้องเดียวกับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ด้วยการแบ่งเนื้อที่ในห้องเรียนนั้น ๆ ออกเป็น 2 ส่วน และมีบางโรงเรียนใช้ห้องสมุด หอประชุมเป็นห้องเรียน สภาพดังกล่าวเป็นความไม่เหมาะสมของอาคารสถานที่

สื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ มีสภาพใช้การได้ดี แต่ไม่เพียงพอ และแก้ไขด้วยวิธีหยิบยืมจากชั้นเรียนอื่นในโรงเรียน ส่วนสื่อที่จัดขึ้นเองนั้น ใช้วิธีขอความร่วมมือจาก คณะครูในโรงเรียนช่วยจัดทำ และส่วนใหญ่มีปัญหา ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ สื่อไม่เพียงพอ รองลง

มาคือ ชาววัสดุในการผลิตสื่อ จะเห็นได้ว่า สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน และปัญหาที่พบนั้น สอดคล้องกัน คือ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและชาววัสดุในการผลิตสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ (2530:205) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ มีสภาพใช้การได้คิดแต่มีจำนวนไม่เพียงพอในการจัดประสบการณ์และกิจกรรม โรงเรียนส่วนใหญ่แก้ไขการขาดสื่อการเรียนการสอน ด้วยการยืมจากชั้นเรียนอื่นในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรกระทำอย่างยิ่งเพราะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดผลดีด้วยความประหยัดและรวดเร็ว รองลงมาคือ ขอความร่วมมือในการจัดทำจากคณะครูในโรงเรียน ในกรณีนี้อาจจะเป็นไปได้ว่าครูผู้สอนขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ดังผลการวิจัยโครงการนำร่องการจัดชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528:93) ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ (2530:214) ซึ่งพบว่า ปัญหาที่ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กประสบ คือ การทำและใช้สื่อการเรียนการสอน และจากการสัมภาษณ์บุคลากรประจำศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาได้ช่วยเหลือโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท โดยการแจกเอกสารเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการแจกสื่อต้นแบบจากวัสดุให้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เองได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการจัดการจัดทำโครงการสนับสนุนในด้านการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดวิทยากรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนไปทำการสาธิตและใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะดำเนินการเป็นกลุ่มโรงเรียนหรือเฉพาะโรงเรียนก็ได้ ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ คาดว่าจะทำให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาสามารถทำและใช้สื่อการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

การจัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน โดยการปรับปรุงตารางจัดกิจกรรมจากของ สปช. โดยสับเปลี่ยนเวลาการทำกิจกรรม ยกเว้น สุพรรณบุรีและเพชรบุรี มีการจัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน โดยการปรับปรุงตารางจัดกิจกรรมจากของ สปช. โดยเพิ่มหรือลดกิจกรรมบางกิจกรรม จะเห็นได้ว่า การจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันนั้นมีหลักที่เหมือนกัน คือ ยึดตารางจัดกิจกรรมจากของ สปช.เป็นหลัก แต่ปรับปรุงตารางกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรือสภาพแวดล้อมในชุมชนและโรงเรียน ตามที่ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำตารางกิจกรรมประจำวันนั้น ผู้วิจัย

เห็นว่าเหมาะสมดี เพราะครูผู้สอนย่อมเข้าใจเนื้อหาสาระกิจกรรมต่าง ๆ ในคู่มือครูได้ดีกว่า และสามารถจัดแบ่งเนื้อหากิจกรรมมาสอนให้เหมาะสมกับช่วงเวลาแต่ละวัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2525:38) ยิ่งไปกว่านั้นครูผู้สอนในฐานะผู้จัดทำ และผู้ใช้ย่อมทราบถึงข้อบกพร่อง และปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน และสามารถค้นคว้าเพื่อปรับปรุงและแก้ไขในการจัดตารางกิจกรรมประจำวันต่อไป

2.3 การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวัน เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ มีการเตรียมการโดยการศึกษาแนวและแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดประสบการณ์แก่เด็กระดับชั้นอนุบาลศึกษาจะได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนที่ดีในการจัดกิจกรรมและมวลประสบการณ์ทุกอย่าง ตั้งแต่เริ่มต้นจนสุดท้ายของกิจกรรม ซึ่งการวางแผนที่ดีของครูผู้สอนย่อมมีผลกระทบต่อเด็กโดยแท้จริง เด็กจะสนใจในกิจกรรมที่ครูจัดสูง สำหรับกิจกรรมที่โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติจริงได้ยาก เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา คือ เกมการศึกษา ทั้งนี้เพราะ เกมการศึกษามีลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อฝึกให้เด็กมีความสนใจ เข้าใจเนื้อหา และฝึกระเบียบวินัย หากครูขาดเทคนิคและกลวิธีสอน ประกอบกับเด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะเรียน การจัดกิจกรรมจึงทำได้ยากสำหรับครูที่ไม่เคยศึกษาทางอนุบาลศึกษา และได้รับการอบรมระยะสั้นเพียง 1-3 วัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ (2531:206) ที่พบว่า กิจกรรมที่ปฏิบัติจริงได้ยาก คือ เกมการศึกษา ทั้งนี้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาจึงต้องแก้ปัญหาโดยการเก็บเด็ก แล้วนำเพลงหรือนิทานมาใช้เป็นการให้เด็กสงบ แล้วดำเนินกิจกรรมต่อไป ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการดำเนินกิจกรรมคือ การจัดกิจกรรมจะสับสนขาดขั้นตอน กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ได้ ส่วนการใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรม เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมภายในห้องเรียนมากกว่าภายนอกห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอน พิจารณาความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมทั้งด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ประการสำคัญ คือ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ประเภทเครื่องเล่น สำหรับวิธีการจัดประสบการณ์นั้น เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาส่วนใหญ่นำไปใช้มาก คือการแบ่งกลุ่มจัดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้ว ในด้านวิธีการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา นำไปใช้นั้นควรจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด เพราะจะสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กตามความสามารถและทักษะที่มีอยู่ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ใน

เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6 เรื่องการจัดประสบการณ์
ชั้นเด็กเล็ก และการศึกษาคุณงาน (ราสี ทองสวัสดิ์ และคณะ 2529:36) คือ

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กควรมุ่งถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องจัดให้สอดคล้อง
กับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ นอกจากนี้กิจกรรมที่ควรจะได้เน้นให้เด็กมีโอกาสได้ทำเป็นราย
บุคคลไว้มากที่สุด เนื่องจากเด็กจะมีความพร้อมหรือความสามารถแตกต่างกัน บางคนมีความ
พร้อมมากในขณะที่อีกคนยังไม่มีความพร้อม ไม่ว่าเด็กจะมีความพร้อมมากน้อยเพียงไร ก็
ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตามความสามารถของตน นอกจากนี้เพื่อมิให้เด็กเกิดความเบื่อ
หน่าย การจัดกิจกรรมน่าจะเป็นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อมิให้เด็กได้สนใจทำ
กิจกรรม กิจกรรมที่จัดก็ควรมีทั้งกิจกรรมที่ต้องออกกำลัง และกิจกรรมสอนจัดสลับกัน

ส่วนปัญหาที่พบ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ส่วนใหญ่คือ สติปัญญาและความสามารถของนักเรียนใน
ห้องเรียนต่างกันมาก ยกเว้น ราชบุรีและสมุทรสงคราม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ ต้องเตรียมสื่อ
การสอนมาก และกาญจนบุรี ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ ขนาดของห้องไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม
จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า การที่เด็กแต่ละคนมีสติปัญญาและความสามารถแตกต่างกัน
มาก นอกจากจะขึ้นอยู่กับพันธุกรรมหรือทุนเดิมของเด็กแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ หลายประการ
ดังที่ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2530:4-8) ได้กล่าวว่า ขึ้นอยู่กับอาหาร ความรัก และความเอาใจใส่
การเล่น การฝึกทางภาษา และภาวะแวดล้อม เพราะฉะนั้น การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ครูผู้สอน
ชั้นอนุบาลศึกษา ควรจะเน้นให้เด็กมีโอกาสได้ทำเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด เนื่องจากเด็กมีความ
พร้อมหรือความสามารถแตกต่างกัน (ราสี ทองสวัสดิ์ และคณะ 2529:36)

กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการ
วิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล
ศึกษา โดยจัดกิจกรรมการแสดงต่าง ๆ ของเด็กชั้นอนุบาลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมดี
เพราะเป็นการส่งเสริม และฝึกให้เด็กได้แสดงออก เมื่อผู้ปกครองมาชมการแสดงกิจกรรมของ
เด็ก เป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ชุมชนทราบ และส่งผลไปถึงการให้ความร่วมมือของชุมชน
กับโรงเรียน ดังผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านอาหาร
และโภชนาการและค่านงบประมาณ ส่วนกิจกรรมการบริการนักเรียนที่โรงเรียนดำเนินการเมื่อ
รวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสานงานการจัดอาหารเสริมให้กับ
นักเรียน จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติได้เหมาะสม เพราะเด็กในวัยก่อน
ประถมศึกษาเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตถ้าได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์ ย่อมส่งผลถึงสุขภาพ
พลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ สติปัญญาแจ่มใส ส่งผลถึงการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ส่วนการประสานงานกับ
ฝ่ายสาธารณสุขในการให้ภูมิคุ้มกันโรคและฝ่ายทันตภิบาลในการตรวจรักษาสุขภาพช่องปากแก่เด็ก

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับรองลงมาและน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรจะสนใจในเรื่องสุขภาพของเด็ก เพราะจากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพที่ตั้งของโรงเรียนเป็นนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล นับเป็นการชี้ให้เห็นว่าเด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่คงจะได้รับภูมิคุ้มกันโรคและตรวจรักษาสุขภาพช่องปากไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจจะมาจากสาเหตุในด้านความห่างไกลจากสถานพยาบาลและสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ดังนั้นถ้าหากทางโรงเรียนได้มีการประสานงานในด้านการบริการทางสาธารณสุขแก่นักเรียนในวัยนี้ได้ ก็จะเป็นการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนไปด้วย

การนิเทศและติดตามผลการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนิเทศและติดตามผล ผู้นิเทศและติดตามผลส่วนใหญ่คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสม เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นหัวหน้าสถานศึกษาและอยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอน ย่อมทราบถึงปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนเป็นอย่างดี นั่นคือ ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ สงัด อุทรานันท์ (2529:198) ได้ให้เหตุผลว่า

ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสนองความต้องการการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ ซึ่งอยู่ภายนอกโรงเรียนจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก...

ส่วนกิจกรรมการนิเทศที่ใช้มากที่สุดคือ การสังเกตการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมวิธีหนึ่ง เพราะการสังเกตการสอนจะช่วยให้ทราบจุดดีหรือจุดอ่อนของครูผู้สอนสามารถจะนำมาใช้พัฒนาหรือปรับปรุงพฤติกรรมการสอนภายในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2529:64) ได้กล่าวว่า การสังเกตจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพถ้าหากผู้สังเกตเป็นผู้ที่มีทักษะ มีเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีการบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นการสังเกตการสอนที่ดีจะต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530:45) ได้เสนอว่าขั้นตอนของกระบวนการสังเกตการสอนในชั้นเรียนควรประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับครู การปรึกษาหารือและการเตรียมแผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน และการปรับปรุงการสอนแต่อย่างไรก็ตาม สงัด อุทรานันท์ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่อยู่ที่การให้ความสนใจและเอาใจใส่ของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ (สงัด อุทรานันท์ 2529:39) ปัญหาที่พบ คือ การนิเทศไม่ต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภารกิจมาก ดังผลการวิจัยของ กอบกมล พรหมมา (2529:9) พบว่า ปัญหา

ที่อาจเกิดขึ้นได้ ในการนิเทศภายในโรงเรียนสำหรับครูอนุบาลประการหนึ่ง คือ ปัญหาด้านผู้บริหาร ผู้บริหารมีงานมาก ทั้งงานในโรงเรียนของตนเองและงานของกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นทางด้านประถมศึกษา เพราะมีชั้นประถมมากกว่าชั้นอนุบาล และขาดความรู้ทางด้าน อนุบาล ส่วนหัวหน้าฝ่ายอนุบาลนั้นต้องเป็นครูประจำชั้นด้วย จึงไม่มีเวลาพิเศษเหมือนครู นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของโครงการนำร่องการจัดชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528:93) พบว่า ผู้บริหารขาดความรู้และประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กและขาดเครื่องมือในการนิเทศ ควรจัดทำคู่มือการบริหารและ การนิเทศให้ผู้บริหารโรงเรียน

การวัดและประเมินผล เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสังเกต รองลงมาตามลำดับคือ ตรวจผลงาน สันทนา และการทดสอบด้วยวาจา โดย ให้ความสำคัญของแต่ละวิธีการตามแนวการประเมินผลเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525:202) ได้เสนอว่า

"การวัดผลระดับอนุบาลนั้นจะเลือกใช้วิธีวัดผลแบบไหนขึ้นอยู่กับลักษณะวิชา วัยของเด็ก ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัดผลแต่ละคราว ซึ่งควรพิจารณานำวิธีวัดผลมาใช้ให้เหมาะสม ควรใช้วิธีสังเกต สันทนา และตรวจผลงานให้มาก สำหรับข้อทดสอบควรใช้น้อยที่สุด และ ควรใช้ในบางวิชาเท่านั้น"

สำหรับการนำผลการประเมินไปใช้ เมื่อรวมทั้งเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่นำไป ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ แจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามี ความเหมาะสมดี ดังที่ นางเยาว์ แข่งเพ็ญแข (2529:8-9) ได้กล่าวว่า ให้นำผลการวัดและ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือวางแผนการเรียนที่เหมาะสมกับความพร้อมหรือความไม่พร้อม ของนักเรียน แต่อย่างไรก็ตามยังมีครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาบางคนยังมีความเข้าใจไม่ตรงกับหลัก การประเมินพัฒนาการ และความพร้อมของเด็กชั้นอนุบาล เพราะจากผลการวิจัยพบว่า มีครูผู้สอน ชั้นอนุบาลศึกษา บางคนนำผลการประเมินพัฒนาการที่ได้ตัดสินผลการเรียน ทั้งนี้เพราะการประเมิน พัฒนาการเด็กวัยนี้ มิได้มีจุดประสงค์เพื่อตัดสินว่าได้หรือตก แต่นำไปพิจารณาว่าเด็กมีพัฒนาการอยู่ ระดับใดเท่านั้น และในบางส่วนครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาบางคนนำผลการประเมินพัฒนาการที่ได้ รวบรวมให้ครูผู้สอนชั้นประถมปีที่ 1 ต่อไป นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาใน ระดับประถมศึกษา เพราะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ส่วนปัญหาที่พบคือ ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก รองลงมาคือ ขาดความรู้และความ เข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนี้ แม้ว่าครูผู้สอนจะเคยผ่าน

การอบรมมาแล้ว และได้ศึกษามาในระดับวิทยาลัยครูหรือมหาวิทยาลัยก็ตาม ครูผู้สอนยังประสบปัญหาด้านนี้อยู่เสมอ เพราะครูผู้สอนไม่ได้เรียนวิชาเอกการวัดผลมา ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พยายามหาวิธีการแก้ไข โดยจัดอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ปัญหาเหล่านี้ครูผู้สอนยังประสบปัญหาอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บังอร ภูมิชาติ (2531: 217) ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ประสบปัญหาด้านการจัดทำเอกสารและเครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมทั้ง 4 ด้าน รองลงมาคือ การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของนักเรียน ถึงอย่างไรก็ตามการวัดและประเมินผลในระดับชั้นอนุบาลศึกษาก็คงจะแก้ปัญหานี้ได้ถ้าหากมีการดำเนินการร่วมกันในระดับกลุ่มโรงเรียนหรืออำเภอในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพราะจะได้ทั้งเครื่องมือและความรู้ ความเข้าใจ ในการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และสภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาระดับนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หน่วยงานระดับนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรดำเนินการในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้คือ

กรมวิชาการ หรือกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดทำหนังสือหรือเอกสาร สำหรับนักเรียนใช้ประกอบในการร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการจัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษ สำหรับการปรับปรุงอาคารและสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

2. หน่วยงานระดับปฏิบัติการ

หน่วยงานระดับปฏิบัติการ อันได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา ควรดำเนินการดังนี้คือ

2.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ควรดำเนินการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน ในการจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาลศึกษาในทุก ๆ
ตำบล ก่อนที่จะอนุมัติให้มีการเปิดสอนชั้นอนุบาลศึกษา ด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากแบบสอบถามหรือ
แบบสำรวจ

2.2 ควรจัดให้มีการอบรม/สัมมนา ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาเกี่ยวกับการใช้แนว
การจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา รายละเอียด เนื้อหา กิจกรรมการจัดประสบการณ์ การ
ทำแบบประเมินพัฒนาการเด็กอย่างสม่ำเสมอ

2.3 โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนควรจัดทำกำหนดการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล
ศึกษา เพื่อบริการแก่คณะครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาไว้ใช้ประกอบการเตรียมการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาลศึกษาอย่างทั่วถึง

2.4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขในด้านการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่นักเรียนชั้นอนุบาล
เป็นกรณีพิเศษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการนิเทศการศึกษาของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา
2. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถม
ศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด
3. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย